

Adroddiad i'r:	Y Cyngor
Dyddiad y Cyfarfod:	25 Chwefror 2014
Aelod / Swyddog Arweiniol:	Y Cynghorydd Eryl Williams, Yr Aelod Arweiniol dros Addysg
Awdur yr Adroddiad:	Pennaeth Cwsmeriaid a Chymorth Addysg
Teitl:	Cymeradwyo Achos Busnes ar gyfer Prosiect Ysgol Newydd y Rhyl

1. Ynglŷn â beth mae'r adroddiad?

Mae'r adroddiad yn ceisio hysbysu'r Cyngor ynghylch y sefyllfa gyfredol mewn perthynas â'r Achos Busnes Terfynol ar gyfer Ysgol Newydd y Rhyl a gyflwynwyd gan y Cyngor i Lywodraeth Cymru.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad?

Ym mis Medi 2013 fe gymeradwyodd Llywodraeth Cymru'r Achos Amlinellol Strategol ar gyfer prosiect Ysgol Newydd y Rhyl. Yn dilyn trafodaethau gyda swyddogion Llywodraeth Cymru cytunwyd i gyflwyno Achos Busnes Amlinellol / Terfynol iddi ei ystyried.

3. Beth yw'r Argymhellion?

I gymeradwyo'r Achos Busnes ar gyfer Ysgol Newydd y Rhyl cyn iddo gael ei benderfynu gan Lywodraeth Cymru.

4. Manylion yr adroddiad.

4.1 Mae'r Cynllun Corfforaethol yn manylu ar uchelgais y Cyngor i fuddsoddi'n sylweddol yn y portffolio Adeiladau Ysgolion o 2012-17. Elfen sylweddol o'r gwaith yma fydd cyflawni prosiectau Band A ar gyfer Rhaglen Ysgolion yr 21^{ain} Ganrif.

4.2 Rhoddodd Llywodraeth Cymru gymeradwyaeth mewn egwyddor ar gyfer £36.7m fel ei chyfraniad o 50% tuag at Raglen Ysgolion yr 21^{ain} Ganrif ym mis Rhagfyr 2011. Ar ôl hyn mae Llywodraeth Cymru wedi gweithio gyda'r holl awdurdodau lleol i ganfod sut y gellir dyrannu'r buddsoddiad o £1.2 ar y cyfan ledled Cymru yn ffrydiau gwaith y gellir eu cyflawni ar gyfer awdurdodau lleol unigol. Un o'r prosiectau hyn oedd Ysgol Newydd y Rhyl. Bydd y prosiect yn darparu adeilad ysgol newydd ar gyfer Ysgol Uwchradd y Rhyl i wasanaethu hyd at 1200 o ddisgyblion mewn addysg brif-ffrwd gan hefyd gartrefu tua 45 o ddisgyblion o Ysgol Tir Morfa, yr ysgol arbennig gymunedol yn y Rhyl.

- 4.3 Bydd yn ofynnol i'r holl brosiectau o fewn Rhaglen Ysgolion yr 21^{ain} Ganrif (RhY21^{ain}G) ddilyn y canllawiau ar gyfer cymeradwyo Achosion Busnes a ddiffinnir ym Model Trysorlys EM. Ar gyfer prosiectau islaw £5m bydd yn ofynnol cael cymeradwyaeth i Achos Cyfiawnhau Busnes a bydd yn ofynnol i brosiectau uwchlaw £5m gael cymeradwyaeth i'r Achos Amlinellol Strategol (SOC), Achos Busnes Amlinellol (OBC) ac Achos Busnes Llawn (FBC).
- 4.4 Rhoddodd y Cabinet gymeradwyaeth ym mis Chwefror 2013 ar gyfer tua £1.5m i ariannu Cam 2 (Dyluniad Manwl) a fyddai'n ei gwneud yn bosib bwrw ymlaen â'r prosiect i gam lle gellid ceisio cymeradwyaeth i'r achos busnes llawn. Cafodd y Cam Adroddiad Dylunio ei gyflwyno yn Rhagfyr 2013 gan Wilmott Dixon, y contractwr a benodwyd gan y Cyngor i gyflawni'r prosiect. Dyma ddogfen allweddol sy'n crynhoi'r gwaith dichonoldeb a wnaed dros yr 8 mis diwethaf ar y prosiect hwn. Yr amcanion allweddol yw:
- I roi trosolwg cynhwysfawr o'r gwaith dichonoldeb a wnaed.
 - I ddeall y weledigaeth ar gyfer addysg a sut y mae hon wedi cael ei throsi'n gyfleuster cymunedol newydd.
 - I ddangos hyfedredd technegol sy'n briodol i ddyluniad yr adeilad a'r safle.
 - I gyflwyno gwybodaeth gostio gadarn sy'n dangos y gellir cyflawni'r ysgol yn unol â chyllideb y cytunwyd arni.
 - I ddangos uwch raglen gyraeddadwy ar gyfer y prosiect sy'n adlewyrchu canlyniadau posib y broses gynllunio.
 - I amlygu unrhyw risgiau sy'n dal i fodoli mewn perthynas â'r prosiect a dangos y gellir lliniaru a rheoli'r rhain trwy gamau nesaf y prosiect.
 - I gyflwyno lefel o wybodaeth am y gwaith dichonoldeb i gael cymeradwyaeth lwyddiannus i'r cyllid gan Sir Ddinbych / Llywodraeth Cymru ac i alluogi'r awdurdod i symud ymlaen at gamau manwl y prosiect.
- 4.5 Y gost ar y cyfan ar gyfer yr elfen o'r prosiect a roddwyd ar gontract i Wilmott Dixon o fewn yr adroddiad Cam D oedd £22,281,516. Roedd hyn £38,017 yn llai na'r swm a amcangyfrifwyd yn flaenorol. Cost y prosiect ar y cyfan ar hyn o bryd yw £24,586,100 sy'n cynnwys costau Sir Ddinbych (costau'r cleient a dylunio) a symiau wrth gefn y Cleient.
- 4.6 Mae'r Achos Busnes sydd wedi'i atodi'n ceisio cyllid o 50% gan Lywodraeth Cymru. Bydd hyn yn golygu £12,293,050 gan Gyngor Sir Ddinbych. Mae'r swm wedi'i gynnwys o fewn y Cynllun Corfforaethol a Chynllun Cyfalaf cyffredinol.
- 4.7 Rhoddodd Grŵp Buddsoddi Strategol y Cyngor ystyriaeth i'r Achos Busnes (gweler Atodiad 1 am y crynodeb gweithredol) yn ei gyfarfod ar 22 Ionawr 2014. Rhoddodd y grŵp ystyriaeth i nifer o faterion gan gynnwys maint yr ysgol, y trefniadau ar gyfer diogelu disgyblion o fewn dyluniad cynllun y safle a'r broses a gyflawnwyd hyd yma. Yn dilyn trafodaeth hir argymhellwyd y dylid cyflwyno'r Achos Busnes i Lywodraeth Cymru a cheisio cymeradwyaeth gan y Cabinet a'r Cyngor yn eu priod gyfarfodydd ym mis Chwefror. Trefnwyd bod y Cabinet yn ystyried Achos Busnes yn eu cyfarfod ar 18 Chwefror a darperir diweddariad ar lafar o'u safbwyntiau. Cyflwynwyd yr Achos Busnes i

Lywodraeth Cymru ddiwedd Ionawr 2014, yn amodol ar safbwyntiau'r Cabinet a'r Cyngor.

4.8 Rhagwelir y graddfeydd amser canlynol ar gyfer symud ymlaen gyda'r prosiect:-

Gweithgaredd sy'n garreg filltir	Dyddiad
Cyflwyno Achos Busnes i Lywodraeth Cymru	Ion 2014
Y Cabinet / Cyngor yn cymeradwyo'r Achos Busnes	Chwe 2014
Llywodraeth Cymru'n asesu'r Achos Busnes	Maw 2014
Cwblhau Cam 2 – Dyluniad Manwl	Mai 2014
Dyfarnu'r Contract	Meh 2014
Cam 3 – Adeiladu	Gorff 2014 – Maw 2016
Trosglwyddo'n Derfynol	Maw 2016

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Bydd datblygu Rhaglen Ysgolion yr 21^{ain} Ganrif a'r Rhaglen Moderneiddio Addysg ehangach yn ffactor wrth sicrhau bod y Cyngor yn cwrdd â'i ddyhead i wella perfformiad mewn addysg ac ansawdd adeiladau ein hysgolion fel a ddogfennir yng Nghynllun Corfforaethol y Cyngor 2012 – 2017. Bydd y Rhaglen hefyd yn cynorthwyo'r Flaenoriaeth i Ddatblygu'r Economi Leol o ganlyniad i fuddsoddiad cyfalaf ychwanegol yn yr ardal.

6. Faint fydd yn ei gostio a sut fydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Tua £24.6m yw'r costau a fydd yn deillio o brosiect Ysgol Newydd y Rhyl. Bydd cymeradwyo'r Achos Busnes yn ei gwneud yn bosib rhoi contract. Bydd y cyllid ar gyfer y flaenoriaeth hon o fewn y Cynllun Corfforaethol yn cael ei ddarparu trwy ddefnyddio balansau, gwaredu asedau a thrwy fenthycu darvoudus.

Yn dilyn derbyn arolwg cyflwr cytunwyd y bydd y Ganolfan Hamdden bresennol yn dal i gael ei defnyddio gan Ysgol Uwchradd y Rhyl a chan Ysgol Tir Morfa i ddarparu'r cwricwlwm Add. Gorff. Bydd hyn yn ei gwneud yn bosib i'r ffocws fod ar wella'r cyfleusterau presennol yn hytrach nac adeiladu ased arall.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb (EqIA) a gwblhawyd ar y penderfyniad? Dylid atodi'r templed EqIA wedi'i gwblhau fel atodiad wrth yr adroddiad.

Mae'r asesiad o'r effaith ar gydraddoldeb yn nodi y bydd y cynnig yn cael effaith gadarnhaol ar blant a phobl ifanc sy'n rhannu nodweddion gwarchoddedig. Bydd yr effaith yn cael ei monitro yn ystod oes y prosiect.

8. Pa ymgynghoriadau sydd wedi cael eu cynnal gyda'r Pwyllgorau Archwilio ac eraill?

Fe ymgynghorwyd yn helaeth â chymunedau Ysgol Uwchradd y Rhyl ac Ysgol Tir Morfa wrth ddatblygu'r prosiect hyd yma. Mae hyn wedi cynnwys nifer o gyfarfodydd ymgynghori yn y gymdogaeth i drafod y dyluniadau sy'n dod i'r amlwg ar gyfer adeiladau'r ysgol newydd. Fe ymgysylltwyd hefyd â Grŵp Ardal Aelodau'r Rhyl a Chyngor Tref y Rhyl ar ddatblygiad y prosiect.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Mae hwn yn brosiect strategol allweddol yn Rhaglen Ysgolion yr 21^{ain} Ganrif a Chynllun Corfforaethol y Cyngor. Mae'r Cyngor eisoes wedi ymrwymo tua £1.5m i'r gwaith cychwynnol sydd wedi arwain at y cynnig hwn. Mae digon o gyllid cyfalaf ar gael i gyflawni'r prosiect am y gost ragamcanol.

Hwn yw'r prosiect cyfalaf sengl mwyaf erioed i'r Cyngor ymgymryd ag ef a chan hynny mae'n dwyn risg ariannol. Mae rheolaeth prosiect dda'n allweddol i hyn felly ac mae'n rhaid i'r prosiect gael ei fonitro'n ofalus. Hwn yw'r cyntaf o'r prosiectau mawr ar gyfer ysgolion i gael ei gyflawni ac mae mwy'n debygol o ddilyn.

Ym mhob cam mae'n rhaid bod y Cyngor wedi'i argyhoeddi bod pob prosiect yn rhoi gwerth am arian a bod y rhaglen ar y cyfan yn fforddiadwy ac y gellir ei chyflawni. Ar y cam hwn yn y rhaglen gellir ei chyflawni ac mae'n fforddiadwy.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ni ei wneud i'w lleihau?

Mae'r Cabinet wedi cytuno'n flaenorol i ganlyn arni â'r prosiect hwn gan dderbyn y risg yn amodol ar gymeradwyo'r Achos Busnes. Os bydd y prosiect yn methu â chael cymeradwyaeth mae risg na fydd y gwaith a wnaed hyd yma'n cael ei ddatblygu ymhellach. Gellid ystyried bod y gymeradwyaeth i'r Achos Amlinellol Strategol ar gyfer y prosiect hwn ym mis Medi 2013 wedi lleihau'r risg y bydd y prosiect yn methu â chael cymeradwyaeth derfynol gan Lywodraeth Cymru. I liniaru hyn bu trafodaethau rheolaidd gyda Llywodraeth Cymru am ddatblygiad prosiect Ysgol Newydd y Rhyl.

Mae'r prosiect ar y cyfan yn cael ei reoli gan Reolwr Prosiect profiadol gyda threfniadau clir ar gyfer rheoli risg yn ystod y prosiect.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

Adran 2 Deddf Llywodraeth Leol 2000 / Adran 111 Deddf Llywodraeth Leol 1972